

**Curtea Constituțională
a Republicii Moldova**

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin. (1) lit. g) și art. 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	1144	
" 9 "	06	2019

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Pavel FILIP
2. Președinte interimar al Republicii Moldova
3. Piața Marii Adunări Naționale 1
4. tel. 022250101

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta, se solicită constatarea circumstanțelor care justifică dizolvarea Parlamentului de legislatura a X-a ca urmare a imposibilității formării Guvernului Republicii Moldova în termenul prevăzut de art. 85 alin. (1) din Constituție.

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. **Constituția Republicii Moldova**

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un **stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 2 Suveranitatea și puterea de stat

(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

(2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

Articolul 6

Separarea și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 91 Interimatul funcției

Dacă funcția de Președinte al Republicii Moldova devine vacantă sau dacă Președintele este demis ori dacă se află în imposibilitatea temporară de a-și exercita atribuțiile, interimatul se asigură, în ordine, de Președintele Parlamentului sau de Primul-ministru.

Articolul 85 Dizolvarea Parlamentului

(1) În cazul imposibilității formării Guvernului sau al blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni, Președintele Republicii Moldova, după consultarea fracțiunilor parlamentare, poate să dizolve Parlamentul.

(2) Parlamentul poate fi dizolvat, dacă nu a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului, în termen de 45 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură.

(3) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.

(4) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova, și nici în timpul stării de urgență, de asediu sau de război.

Articolul 134 Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 135 Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului,

a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) interpretează Constituția;

c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;

d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;

e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;

f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile;

g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid.

(2) Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.

IV. Expunerea argumentelor de rigoare în sprijinul sesizării

Conform art. 134 din Constituție, unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

Parlamentul de legislatura a X-a a fost ales la 24 februarie 2019 cu validarea mandatelor de către Curtea Constituțională pe data de 9 martie.

Una din atribuțiile principale ale Parlamentului RM este acordarea votului de încredere Guvernului.

Procedura și termenul limită de formare a Guvernului este prevăzut de art. 85 și 98 din Legea Supremă.

În termen de 3 luni (90 de zile) de la validare Parlamentul urma să constituie organele de conducere ale Parlamentului și să formeze Guvernul.

Pînă pe data de 7 iunie nici organele de lucru ale Parlamentului și nici Guvernul nu a fost format.

De menționat faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 83 din 7 iunie 2019 s-a declarat inadmisibilă sesizarea Președintelui Republicii Moldova iar Înalta Curte a reiterat faptul că termenul de formare a Guvernului expiră în 90 de zile de la validare adică pe data de 7 iunie 2019.

Pe data de 8 iunie 2019, după expirarea termenului constituțional de trei luni (90 zile) în care Parlamentul de legislatura a X-a a avut posibilitate să formeze organele de conducere ale Parlamentului și să formeze Guvernul, cu încălcarea tuturor procedurilor constituționale și regulamentare, fără niciun anunț și înștiințare, 61 de deputați s-au convocat în ședință și au votat un șir de acte legislative.

Potrivit Hotărîrii Curții nr. 30 din 01.10.2013, după expirarea termenului de 3 luni Președintele Republicii Moldova este obligat să dizolve Parlamentul dacă a eșuat formarea Guvernului, inclusiv dacă nu s-a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului.

Prin hotărîrea Curții Constituționale nr. 13 din 8 iunie 2019 Curtea a hotărît:

1. Parlamentul care urmează a fi dizolvat în temeiul art. 85 din Constituție nu are statut și competențe identice cu Parlamentul mandatul căruia a expirat în conformitate cu prevederile art.63 din Constituție.

2. În cazul apariției circumstanțelor de dizolvare obligatorie a Parlamentului ca urmare a blocajului legislativ și/sau a imposibilității de formare a Guvernului timp de 3 luni (90 de zile), Parlamentul nu este în drept să desfășoare activitate legislativă și să-și îndeplinească atribuțiile prevăzute de art. 66 din Constituție, precum și să constituie organe de conducere ale Parlamentului.

3. La apariția circumstanțelor de dizolvare a Parlamentului în condițiile art.85 alin.(1) din Constituție, Președintele țării este obligat, neîntârziat, să sesizeze Curtea Constituțională pentru constatarea circumstanțelor de dizolvare, cu emiterea ulterioară a decretului de dizolvare a Parlamentului și stabilirea datei alegerilor parlamentare anticipate.

4. Orice acțiune și/sau act legislativ, care are drept scop desfășurarea activității Parlamentului după apariția circumstanțelor de dizolvare obligatorie, constituie o încălcare gravă a prevederilor constituționale și sunt nule *ab initio*.

Astfel, la data de 8 iunie 2019 s-au creat circumstanțe care angajează dizolvarea Parlamentului. În aceste circumstanțe președintele interimar al RM urmează să emită decretul de dizolvare și să stabilească data alegerilor parlamentare anticipate.

V. CERINȚELE SESIZĂRII

În conformitate cu articolul 135 alineatul (1) litera f) din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate competentă să constate circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului,

Luînd act de Avizul Curții Constituționale nr. 1 din 9 iunie 2019,

SE SOLICITĂ:

Constatarea circumstanțelor care justifică dizolvarea Parlamentului de legislatura a X-a ca urmare a imposibilității formării Guvernului în termenul prevăzut de art. 85 alin. (1) din Constituție.

Totodată, în vederea evitării unui blocaj instituțional care ar putea afecta activitatea puterii legislative solicităm Înaltei Curți primirea și fixarea spre examinare, în fond, a prezentei sesizări în **regim de urgență**.

Rog examinarea sesizării în lipsa mea.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "P. Filip", followed by a large, stylized flourish.